

θήκην, άνευ τῆς ὁποίας οὐδεμίαν τὰ ἔτερα στοιχεῖα ἐξασκοῦσιν ἐνέργειαν ἢ κακῶς ἐκπληροῦσι τὸν σκοπὸν αὐτῶν. Ὁ σίτος λόγου χάριν ἔχει ἀνάγκην ἀφθονίας ἀζώτου, τὰ λαχανικὰ οὐδεμίαν τοῦ στοιχείου τούτου ἔχουσιν ἀνάγκην. καθὼς ἐπίσης τὰ καρποφόρα δένδρα οὐδὲν παροισάζουσι τὴν ἀνάγκην προσλήψεως ἀζώτου, τῆς ποτᾶσης ἀποτελούσης τὸ ἐν τοῖς καρποφόροις δένδροις κυριαρχοῦν στοιχεῖον. Ἐνταῦθα ἀκριβῶς συνίσταται ἢ ἐν τῇ νεωτέρᾳ γεωργίᾳ μυστηριώδης ἐπιτυχία.

Γεννᾶται νῦν ἡ ἐρώτησις. Πῶς δυνάμεθα νὰ ἐφρμόσωμεν τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα, πῶς δυνάμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν τοὺς ἀνωτέρω κανόνας ὡσάμιν μεταχειριζόμεθα τὴν κόπρον μόνον; Τίνι τρόπῳ νὰ διανείμωμεν τὰ διάφορα παραγωγὰ στοιχεῖα συμφῶνως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις ἐκάστου φυτικῆς εἴδους; Τίνα τέλος δέον νὰ μεταχειρισθῶμεν μέθοδον πρὸς ἀνάλογον τῶν ἄνω στοιχείων παροχὴν;

Ἐπιθεώσωμεν, λόγου χάριν, ὅτι πρόκειται περὶ καλλιέργειας ἀμπέλου. Ἡ ἀμπελος αὕτη κατ' ἐξοχὴν δεῖται ποτᾶσης, ταύτης ἀποτελούσης τὸ ἐν τῇ ἀμπέλῳ κυριαρχοῦν στοιχεῖον. Ἄνευ ποτᾶσης ἀδύνατος ἀποβαίνει ἢ τῶν σταφυλῶν παραγωγὴ! Ἐὰν ἐν τῇ ἀμπέλῳ ταύτῃ ἐναποθέσωμεν κόπρον, αὕτη οὐδεμίαν βεβαίως ὠφελείαν πρόξενος ἀποβήσεται, ὡς περιέχουσα καθὼς γνωρίζομεν μικροτάτην ποσότητα ποτᾶσης (50 μόλις γραμμάρια εἰς 100 κιλόγραμμα). Δέον ἄραγε ἕνεκα τούτου πρὸς ἀπόκτησιν ποτᾶσης νὰ τριπλασιάζωμεν ἢ τετραπλασιάζωμεν τὴν ποσότητα τῆς κόπρου; Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ αὐξήσωμεν βεβαίως τὴν ποσότητα τῆς ποτᾶσης, συγχρόνως ὅμως θὰ αὐξήσωμεν καὶ τὴν ποσότητα τῆς ἀσβέστου καὶ τοῦ φωσφόρου, στοιχείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμπελος δὲν ἔχει μεγάλην ἀνάγκην, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ποσότητα τοῦ ἀζώτου, οὗτινος ἡ ἀμπελος οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχει ἀνάγκην. Ἡ πράξις λοιπὸν θὰ ἀποβῇ ματαία χρημάτων ἀπώλεια.

Τῆς κόπρου ἀποτελούσης ἀδιαίρετον ὅλον, δυνάμεθα βεβαίως νὰ μεταβάλλωμεν τὴν ποσότητα αὐτῆς, οὐχὶ ὅμως τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν στοιχείων.

Ἡ κόπρος ἀναμφιβόλως δὲν εἶνε ἄχρηστος, ὡς περιέχουσα τὰ τὴν εὐφορίαν ἀποκαθιστῶντα στοιχεῖα, ἅτινα οὐδὲν διαφέρουσιν ἐκείνων, ἅτινα ἀνευρίσκομεν εἰς τὰ χημικὰ λιπάσματα. Οὐτε ὅμως κατάλληλος, οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ ἐπαρκὴς ἀποβαίνει ἢ κόπρος, τὴν ὁποίαν δέον νὰ συμπληρώσωμεν, τροποποιῶντες τὴν ἐαυτῆς σύνθεσιν, διὰ τῆς ὑπὸ τὸ σχῆμα χημικῶν λιπασμάτων προσθήκης, τοῦ ὑπὸ τοῦ καλλιεργουμένου φυτοῦ ἀπαιτουμένου στοιχείου.

Ὁ σκοπὸς ἐν ἄλλοις λέξεσιν, ὄντινα δέον νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ γεωργός, συνίσταται οὐχὶ ἐν τῇ παραγωγῇ κόπρου, ἀλλ' ἐν τῇ παροχῇ εἰς τὸ ἔδαφος, τοῦ συνόλου τῶν παραγωγῶν στοιχείων, ὑπὸ οἷαν δήποτε μορφήν, τῶν ὁποίων τὸ καλλιεργούμενον φυτὸν δεῖται, καὶ διὰ τῆς παροχῆς τῶν ὁποίων ὁ γεωργὸς ἀπολαβεῖ ἐξαισίου συγκομιδῆς.

Χρησιμοποίησις τοῦ ἐδάφους.

Καθὼς λοιπὸν προηγουμένως εἶπομεν, οἱ πατέρες ἡμῶν

ἀνέκαθεν κατενόησαν τὴν ἀνάγκην τῆς διατροφῆς τοῦ ἐδάφους, ἐξασθενούντος ὑπὸ διηνηκοῦς ἐξαντλήσεως, οὐδὲν ὅμως πρὸς ἀναγέννησιν τῶν ἐξαντλουμένων τοῦ ἐδάφους τροφῶν ἐκέκτηντο μέσον εἰμὴ μόνον τὸ διὰ τῆς κόπρου τοιοῦτον, τὴν ὁποίαν δέον νὰ παραγάγωμεν, δέον νὰ κατασκευάσωμεν.

Τὶ θὰ ἐλέγομεν περὶ μεταλλουργικῆς τινος ἐταιρίας, ἢ περὶ μετόχων βιομηχανικοῦ τινος καταστήματος, καὶ ἐν γένει παντός, ἔχοντος ἀνάγκην κολοσσαίων κινητικῶν δυνάμεων, λεγεῶνων ἵππων, ἐὰν οἱ ἀποτελοῦντες τὴν μεταλλουργικὴν ἐκείνην ἐταιρίαν, ἀντὶ νὰ προμηθεύονται τοὺς διὰ τὴν κίνησιν τῶν μηχανῶν ἀναγκαζοῦντας ἄνθρακας ἀπὸ τῶν μεγάλων τῆς κινητικῆς ἐνεργείας πηγῶν, τῶν ἀνθρακορυχείων λέγομεν, παρήγαγον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι διὰ τῆς καλλιέργειας δασῶν τὴν ἀπαιτουμένην τοῦ ἄνθρακος ποσότητα. Καθὼς ὁ ἄνθραξ, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ χημικὰ λιπάσματα ἐνυπάρχουσιν ὡς ἐναποταμιεύσεις εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, ὥστε ἡ παραγωγὴ κόπρου θὰ ἀπέβαινε ματαία χρημάτων ἀπώλεια.

Τίς ἡ ἀνάγκη δάσους, τὰ ξύλα τοῦ ὁποίου τόσον βραδέως κατεργάσιμα τοσοῦτω πολυδάπανα ἀποβαίνουσι, ἀφοῦ ἀνευρίσκει τις μεγίστας ἐναποταμιεύσεις ἄνθρακος; Ὅποιαν ἔχομεν ἀνάγκην κόπρου, ἀφοῦ ἀνευρίσκομεν τὴν ἀσβεστον καὶ τὴν πότασσαν ἐν ἀφθονίᾳ τοιαύτῃ, ὥστε ἀρκετὴ θὰ ἀπέβαινε πρὸς ἐπίστρωσιν τῶν ὁδῶν, ὡς τὸ τοιοῦτον συνέβαινε ἄλλοτε ἐν Ρωσίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ, καὶ τὸ ὅποῖον τὸ αὐτὸ βεβαίως θὰ ἀπέβαινε μετὰ τὴν διὰ ζακχάρως τῶν ὁδῶν ἐπίστρωσιν καὶ τὴν δι' οἴνου ἄρδουσιν τῶν ὁδῶν τούτων!

Παρίσις 29 Ὀκτωβρίου 1881.

(ἔπεται συνέχεια)

Ἡ ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΥΠΟ ΠΕΤΡΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

ὑπὸ

Μ. Κ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ

Συνέχεια καὶ τέλος τοῦ προηγουμένου φύλλου.

Παρὰ τὰ Χύδαιρα ἢ στυπτηρία συνοδεύεται ὑπὸ θεοῦ αὐτοφουῶς, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι αἱ στυπτηρίαί τῆς νήσου προῆλθον ἐκ τῆς ἐπενεργείας ἐνθείων ἀερίων ἐπὶ τοῦ ἀστρίου τῶν τραχειῶν. Πρὸς Β τοῦ Σιγρίου ἀκρωτηρίου παρὰ τὰ Τελώνια εὐρέθη ἐν ἀσβεστολιθικῷ στρώματι λιγνίτης, ἐν ὅθωμανός τις ἠθέλησε νὰ ἐκμεταλλεῖται τὸ 1842. Τοιοῦτους, ἀτελεῖς ὅμως, λιγνίτας ἀπαντῶμεν εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μυτιλήνης $\frac{2}{3}$ τῆς ὥρας ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Ἁγιάσσαν ἀμαξιτῆς ὁδοῦ. Παρὰ τὸν Ποταμὸν δὲ ὁ σχιστόλιθος ἐμπερικλαίει ἐνιαχοῦ λεπτὰ φυλλίδια γραφίτου.

Μεταξὺ Γελοίων καὶ Στύφης παρὰ τὴν θέσιν Κυδωνάδος ἀπαντῶμεν διάστρωσιν λίθου ὀκαλλίου. Κατὰ τὴν θέσιν Ἁγίου Γεωργίου τῆς Στύφης ἀπαντῶνται βράχαι ἐκ λίθου πυρίτου, ἐνιαχοῦ καλλίστης ποιότητος. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μανούλος παρὰ τὸν Μανδαμάδον εὐρίσκεται διὰ

στρωσις λευκοῦ πηλοῦ προσομοιάζοντος τραχείτη ἢ μεταχειρίζονται ἐπιτοπίως εἰς κατασκευὴν κλιβάνων. Ἐν Μυτιλήνῃ ἀπαντᾷται ἐπίσης ἀρίστη ποιότητος ἀργίλλου χρησίμου εἰς τὴν κεραμοποιίαν, ἐξέχει δὲ ἰδίως ἢ λιπαράκαι σιδηροῦχος ἀργίλλος ἡ καλουμένη ἐπιτοπίως **λενόχωμα** ἐξ ἧς ἀποτελοῦνται αἱ πρὸς νότον τοῦ Μανδαμάδου ἐκτάσεις ἐπὶ τῶν ὀποίων φύονται στοιβαί (Poterium spinosum) καὶ ἐρεϊκαί (Erica vulgaris). Ἐκτῆς ἀργίλλου ταύτης κατασκευάζονται ἐν τῇ μνησθείσῃ κωμοπόλει τὰ περίφημα θερινὰ τῆς νήσουκανάτια (κουμάτια). Παρὰ τὴν Στύψην εὐρίσκεται ἐρυθρὰ ἀργίλλος ἔχουσα βαφικὰς ιδιότητες καὶ χρησιμεύουσα εἰς βαφὴν πηλίνων σκευῶν. Μαριάρων, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶδομεν, ἀφρονεῖ ἡ νῆσος. Ἐσχάτως δὲ εἰς πολλὰ τῆς νήσου μέρη, ἀνηκόντων εἰς τὸ ἀνωτέρω πρῶτον εἶδος τῶν τῆς νήσου πετρωμάτων, παρὰ τὴν πρωτεύουσαν Πλωμάριον κ.λ. εὐρέθη ἀσβεστίτης γαλακτώδης ἄριστα κεκρυσταλλωμένος (ὁ πολυθρούλλητος τῆς Μυτιλήνης τάλας!). Εἰς τὸ μεταξὺ Ποταμοῦ καὶ Σκοπέλου τοιοῦτον ἀσβεστικὸν στρώμα, ὅπερ εἶνε καὶ ποιότητος καλλιτέρας, ἀπαντῶνται ὠραιότατοι ἰσλανδικοὶ κρύσταλλοι (Berykrystal) διπλοθλαστικοί, περικλείοντες ἐνίοτε ποικιλοτάτους δένδριτας. Δεῖγμα τῶν κρυστάλλων τούτων ἔφερον εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Πανεπιστημίου.

Τελευτῶντες ἀναφέρομεν τὸ ἐξῆς περιστατικόν, τὸ ὁποῖον διηγοῦνται ἐπὶ τῆς νήσου ὅτι συνέβη πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν περίπου. Εἰς τὴν Στύψην νῦν κωμόπολιν, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Λεπετύμου κειμένην, τότε δὲ μικρὸν χωρίον, ὑπῆρχε κεραμοποιεῖόν τι κατασκευάζον ὅπτας πλίνθους ἐκ τῆς ἐν τῇ περιοχῇ ἐκεῖνῃ ἀπαντώσης ἐρυθρῆς ἀργίλλου. Ὅτε ποτὲ ἔψηνον ἐν τῇ καμίνῳ τοιαύτας πλίνθους, παρετήρησαν οἱ ἐργάται μικρὰ σταγονίδια χρυσοῦ ρέυσαντα ἐκ τῆς καμίνου εἰς τὴν στάκτην. Πλήρεις χαρᾶς οἱ ἐργάται ἔφερον τοιοῦτον σταγονίδιον χρυσοῦ εἰς τοὺς πρῶχοντας τοῦ χωρίου, οἵτινες λίαν μυστικῶς ἀνεκοίωσαν τοῦτο εἰς τοὺς χριστιανούς ἀρχοντας τοῦ Μολύβου. Οὗτοι ὅμως συνεβούλευσαν τοὺς ἐν Στύψῃ νὰ ἀποσιωπήσωσιν ὀλοτελῶς τὸ γεγονός, συγχρόνως δὲ νὰ καταστρέψωσι καὶ τὸ κεραμοποιεῖον, ἂν δὲν θέλωσι νὰ γίνωσιν ἰσόβιοι δοῦλοι τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ εἶχον δίκαιον νὰ δίδωσι τοιαύτας συμβουλὰς· οἱ ἐν Μολύβῳ, διότι τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην καὶ δίκαια καὶ νόμοι καὶ ἀποφάσεις ἦσαν αἱ ἱεραὶ τοῦ **Ἄγα** θελήσεις.

Τί ἀπέγειναν τὰ χρυσοφόρα ἐκεῖνα χώματα; Ἰσως συνετάφησαν μετὰ τοῦ κεραμοποιεῖου.

ΠΟΙΚΙΛΑ

— Κατὰ τὴν ἡμερῖδα «Brasseur» ὁ κ. F. Kuligaltz κατασκευάζει ἀπὸ τίνος χρόνου διὰ τῶν τεύτλων ἓν εἶδος οἴνου πολὺ εὐχάριστον τὴν γεύσει, καὶ ὡς πρὸς τὴν δύναμιν δὲ μὴ ὄντος κατωτέρου τοῦ τῶν σταφυλῶν. Ὁ οἴνος οὗτος ἢ μὴ διατηρῶν οὐδ' ἔχων τῆς γεύσεως τῶν τεύτλων ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τοὺς Ἰσπανικούς.

— Φαίνεται ὅτι τὸ κρέας τοῦ κυνὸς δὲν εἶνε τόσον τραγὺ ὅσον γενικῶς πιστεύεται· διὸ καὶ ἀπὸ τίνος χρόνου ἤρχισε νὰ γίνηται

χρῆσις αὐτοῦ εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης. Οὕτως ἐν Μονάχῳ ἰδρῦθησαν τραγεῖα κυνῶν καὶ αἱ σάρκες αὐτῶν χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν ἀλάντων. Ἐπίσης δὲ καὶ ἐν Φραγκοῦρτῃ ἤρχισε νὰ πράγηται τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας.

— Τὸ ἴνστιτούτον Poeller τοῦ Μονάχου κατασκευάζει διὰ τὴν προσεχῆ ἔκθεσιν τοῦ Χικιάγου μέγα μικροσκοπικὸν δυνάμενον ὑπὸ τὰς συνθήεις συνθήκας νὰ παράξη μεγέθυναι 11,000 διαμέτρων, ἐν ἀνάγκῃ δὲ θὰ εἶνε δυνατόν ἡ μεγέθυνσις ν' αὐξήσῃ καὶ μέχρι 16,000. Ἐστὶ ἡλεκτρικὸν φῶτος ἐντάσεως 11,000 κηρίων θὰ χρησιμεύσῃ νὰ προβάλλῃ τὴν αὐτῷ μεγεθυσμένην εἰκόνα ἐπὶ διαφράγματος.

— Τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον ἐν τῷ Ζωολογικῷ κήπῳ τῆς Ἀμβέρσης ἐγεννήθη εἰς ἵπποπόταμος. Εἶνε οὗτος τὸ τέταρτον νεογόνον, ὅπερ γεννᾶται ἐκ τοῦ ζεύγους τῶν ἵπποποτάμων, οὓς ἀπέκτησε καὶ κατέχει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1881 ὁ Ζωολογικὸς οὗτος κήπος. Τὰ δύο ἀνετράφησαν ἐμεγάλωταιν καὶ ἐπωλήθησαν. Τὸ δὲ ἀρτιγενὲς τοῦτο ἔχει καλῶς τὴν ὑγίαν καὶ γαλουχεῖται ὑπὸ τῆς μητρός του.

— Ἡ μηχανικὴ δύναμις, ἣν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα δύναται ν' ἀναπτύξῃ συνεχῶς ἰσοδυναμεῖ πρὸς 7 ἢ 8 περίπου χιλιογραμμῶν μετρα.

— Ταξιδιώτης τις ἐσχάτως ἀνεκάλυψεν ἐν Νέα Ζηλανδίᾳ τὸν σημαντικώτερον καταρράκτην, ὅχι τόσον διὰ τὸ ὕψος ὅσον διὰ τὸ ποσὸν τοῦ καταπιπτοντος ὕδατος. Τὸ μέρος τῆς πτώσεως περιβάλλεται ὑπὸ ὄρεων, πάγων, καὶ λιμνῶν διὸ καὶ ἡ εἰσχώρησις εἰς αὐτὸ εἶνε πολὺ δύσκολος· τοῦτο δ' ἕνεκα ἔμεινεν ἄγνωστον μέχρι τοῦδε. Τὸ ὕψος ἐξ οὗ πίπτει τὸ ὕδωρ εἶνε 600 μέτρων εἶνε δηλονότι πολὺ μικρότερον ἄλλων καταρρακτῶν ὡς λ. χ. τοῦ ἐν Καλλιφορνίᾳ Yosemite ἔχοντος 750 μ. ὕψος καὶ ἄλλων, ὁ ὄγκος ὅμως τοῦ καταπιπτοντος ὕδατος εἶνε πολὺ μεγαλύτερος ὢλων τῶν ἄλλων διότι καὶ τάσσεται οὗτος εἰς τὴν πρώτην θέσιν.

— Ἐν τῷ ἐν Παρισίοις Jardin d'Acclimatation ἡ φώκῃ ἐγέννησεν ἐσχάτως νεογόνον τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γέννησίν του εἶχε μήκος 25 ἑκατοστομέτρων. Ἡ μήτηρ θηλάζει τὸ βρέφος μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας. Εἶνε ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν τὸ τοιοῦτον λαμβάνει χώραν ἐν τῷ ρηθέντι Jardin d'Acclimatation.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Προφυλάξεις ἀπὸ τῆς διφθερίτιδος.

Ἐν καιρῷ ἐπιδημίας διφθερίτιδος πρέπει νὰ προσυλάττηται τις πολὺ ἀπὸ τῶν γαλῶν διότι αὐταὶ πολὺ εὐκόλως προσβάλλονται καὶ μεταδίδουσι τὴν φοβεράν ταύτην νόσον. Πλεῖστα ὅσα παραδείγματα μεταδοτικότητος τῆς νόσου διὰ τῶν γαλῶν ἀναφέρονται.

Μικρὸν παιδίον προσβλήθη ὑπὸ τῆς διφθερίτιδος μετέδωκε τὴν ταὶ εἰς τὴν γαλῆν ἣν ὑπεργάπα καὶ εἶχε μεθ' αὐτοῦ σύντροφον ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Μεθ' ὅλας δὲ τὰς προσφύλαξεις, ἃς ὁ πατήρ ἔλαβεν ἵνα μὴ συγκοινωνήσωσι μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς τὰ τρία ἕτερα κοράσια αὐτοῦ, τὰ δύο προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς νόσου καὶ ἡ ἱατρικὴ ἐξέτασις ἀπέδειξεν ὅτι ὁ φορέας αὐτῆς ἦτον ἡ γαλῆ.

Ἐν ἄλλῃ περιπτώσει πέντε παιδία προσεβλήθησαν ὑπὸ διφθερίτιδος, διότι εἶχον συντρόφους καὶ ἔπαιζον μετὰ τριῶν γαλῶν, αἵτινες ἀπέθανον ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἡ αὐτοψία κατέδειξεν ὅτι τὰ ζῶα εἶχον προσβλήθῃ ὑπὸ διφθερίτιδος.

Μικρὸν παιδίον καὶ κοράσιον ἡλικίας 4 καὶ 8 ἐτῶν κατοικοῦντα ἐν τῇ ἐν ἐξοχῇ τινι ἀπομεμονωμένῃ κατοικίᾳ προσεβλήθησαν ὑπὸ διφθερίτιδος, ἐνῶ οὐδὲν χροῦσμα τῆς νόσου εἶχε παρουσιασθῆ εἰς τὰ πέριξ οἰκήματα. Ἡ μήτηρ ἐξετασθεῖσα ἀνάφερε ὅτι πρὸ τίνος χρόνου ἡ γαλῆ, μεθ' ἧς συνέπαιζον τὰ παιδία εἶχε χάσει τὴν φωνὴν τῆς, καὶ κατελαμβάνετο ὑπὸ ἰσχυροῦ καὶ πνιγηροῦ βηχός, πρὸς δὲ ὅτι ἔφερε διαρκῶς ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν καὶ καὶ διὰ νὰ ἀφαιρήσῃ ἐξ αὐτοῦ πρᾶγμα τι στενοχωροῦν· ἐπὶ τέλος αὕτη ἀπέθανεν, ἡ δὲ νεκροψία κατέδειξε τὴν ἑναρξιν διφθερίτιδος.

Πλεῖστα παρόμοια φαινόμενα μεταδόσεως διφθερίτιδος παρετηρήθησαν ὑπὸ τῶν ἱατρῶν.